



**T.B.M.M.**  
CUMHURİYET HALK PARTİSİ  
Grup Başkanlığı  
Tarih : 28 Ocak 2014  
Sayı : 1675

## TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Portakal, limon, mandalina, greyfurt ve turunç gibi meyvelerin ortak adı olan narenciye, gerek üretimi gerekse de tüketimi açısından ekonomik değeri yüksek olan, önemli bir üründür. Narenciye yetiştiriciliği uzun süreli ve yoğun emek gerektirmektedir. Son yıllarda narenciye bahçe alım fiyatı ile market satış fiyatı arasında ortaya çıkan yüksek fiyat farkı, üreticiyi zor durumda bırakmıştır. Bu bağlamda; narenciye üreticilerinin üretim, pazarlama, saklama ve ihracat sorunlarını tespit etmek ve çözümler üretebilmek amacıyla Anayasa'nın 98 ve İçtüzüğü'nün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince Meclis Araştırması açılmasını teklif ederiz.

S. F. F. F.  
Sarein F. F. F.  
Ömer S. F. F.  
Muğla Milletvekili  
Namık Hançer  
Başbakanlık  
Mehmet H. F. F.  
Kocaeli Mr.

Prof. Dr. Nurettin Demir  
Muğla Milletvekili

Ali SARI BAY  
Cariyele Mr.

Salim Öz  
Manisa Mr.

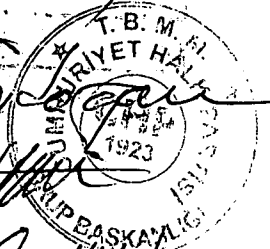
Mevlüt Duda  
Hatay Mr.

H. ÖREN  
Manisa Mr.

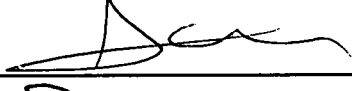
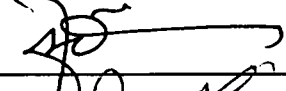
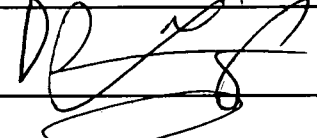
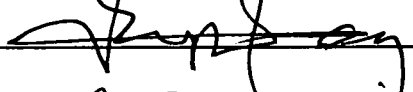
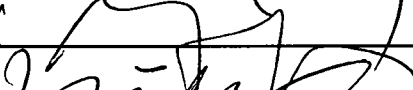
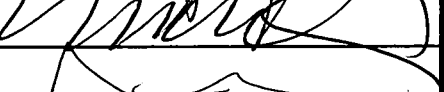
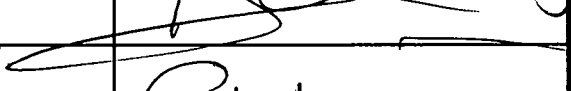
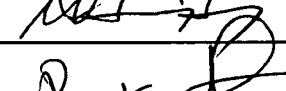
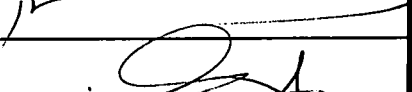
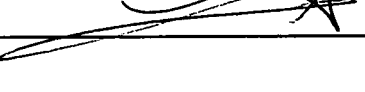
Ahmet TOPRAK  
Afyon Mr.

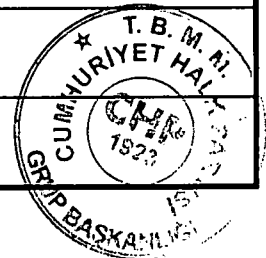
R. E. Enaymet  
Hatay Mr.

Haluk E. F. F.  
İstanbul Mr.



1635... Sayılı Meclis Araştırma Önergesinin İmza Çizelgesi

| Adı Soyadı            | Seçim Bölgesi | İmza                                                                                  |
|-----------------------|---------------|---------------------------------------------------------------------------------------|
| Hacer Aksoy           | HATAY         |     |
| Ali Haydar ÖNER       | İsparta       |     |
| Musa Öker             | İstanbul      |     |
| Mahmut Tanrı          | TST           |     |
| Ömer Dürüm            | Tolun         |     |
| Osman Kaplan Ayt.     |               |     |
| M. Serhi Kulküçü Kaym |               |     |
| Gürkut Akar Ayt.      |               |    |
| Hacer Aksoy           | Hacer         |   |
| Can YILMAZ            | Uzun          |   |
| M. SERDAR SOYMAN      | Göğatke       |   |
| R. Kerim ÖZKAN        | BURSA         |   |
| Tanju ÖZCAN           | Bolu          |  |
| Özge Dincer           | TST           |   |
| Ayşe Medret Akman     | Behmesür      |   |
| Özal Akdoğan          | İzmir         |   |
|                       |               |                                                                                       |
|                       |               |                                                                                       |
|                       |               |                                                                                       |
|                       |               |                                                                                       |



## GEREKÇE

Turunçgil olarak da bilinen narenciye portakal, limon, mandalina, greyfurt ve turunç gibi meyvelerin ortak adıdır. Narenciye ekonomik değeri yüksek olan bir bitkidir.

Birleşmiş Milletler Gıda ve Tarım Örgütü (FAO) verilerine göre dünyada 131 milyon ton turunçgil üretimi olmaktadır. Türkiye’de ise yaklaşık 3,7 milyon ton narenciye üretilmektedir. Ülkemizde en fazla üretilen narenciye türleri sırasıyla portakal, mandalina, limon, greyfurt ve turunçtur. Türkiye’de üretilen narenciyenin %98’ini 8 ilimiz gerçekleştirmektedir. Bu iller toplam üretim miktarlarına göre sırasıyla; Mersin, Adana, Hatay, Antalya, Muğla, İzmir, Aydın ve Balıkesir’dir. Adana, Mersin ve Hatay tüm narenciye türlerinden önemli miktarlarda üretirken, Antalya portakal üretiminde ilk sırada yer almaktadır.

Türkiye’de üretilen narenciyenin yaklaşık yüzde 40’lık bir kısmı ihraç edilmektedir. Narenciyede 1,5 milyon tonluk gerçekleştirilen ihracat, ülke ekonomisine 1 milyar dolarlık bir katkı sağlamaktadır. Sadece 2-3 ülkeye ihraç edilebilen narenciye, Türkiye’nin Irak, Suriye gibi komşu ülkelerle olan kötü ilişkilerinden de olumsuz olarak etkilenmektedir. Irak ve Suriye pazarının kaybedilmesiyle birlikte, Ortadoğu’ya olan ihracat imkânı da ortadan kalkmış bulunmaktadır. Bu ülkelere gidecek tır bulunamamakta, bu durumda narenciye ihracatını olumsuz etkilemektedir.

İçerdiği vitamin, mineral ve şeker ile beslenmede önemli bir meyve olan narenciye, Türkiye’de 32 binden fazla çiftçi tarafından üretilmektedir. Narenciye, hasadı, paketlenmesi, taşınması, depolanması, pazarlanması ve ticareti ile emek yoğun bir sektör olma özelliği taşımaktadır.

Narenciyede 2013-2014 sezonu, üreticiler ve sektörde faaliyet gösteren tüm taraflar için emeklerinin karşılığının alındığı bir yıl olamamıştır. Üreticiler düşük narenciye fiyatları sebebiyle ürünlerini dahi toplayamamış, ilaç ve gübre masraflarını karşılayamamıştır. Narenciye üreticilerinin borçları her geçen gün daha da artmaktadır.

Bunun yanında, narenciyenin bahçe fiyatı ile market satış fiyatı arasında büyük uçurumlar ortaya çıkmıştır. Türkiye Ziraat Odaları Birliği tarafından 5 Ocak 2014 tarihinde yapılan açıklama ile Aralık ayındaki, üretici ve market fiyatları incelenerek aradaki farklılıklar açıklanmıştır. Yapılan açıklamaya göre, üretici ve market fiyatları açısından, portakalda yüzde 436,1, mandalinada yüzde 331,22’leri bulan farklar ortaya



konmuştur. Bahçede kilogramı 42 kuruş olan portakal, halde 82 kuruşa, pazarda 1 lira 54 kuruşa, markette ise 2 lira 25 kuruşa satıldığı belirtilmiştir.

Dış politikadaki olumsuzluklardan doğrudan etkilenen narenciye üretimi iç pazarda, pazarlama sorunu yaşanmasından kaynaklı olarak, üreticiler hak ettiği fiyatı alamamaktadırlar. Bu durum da, üreticinin zarar ederken, aracının kar sağlamasına yol açmaktadır.

Yağmur çamur, kar kış demeden gece gündüz çalışan, üretimin her türlü eziyetini çeken narenciye üreticileri için bu durum sürdürülebilir değildir.

Bunun yanında üretimin, üretimden pazarlamaya kadar örgütlenmemiş olması, ürünün soğuk hava depolarına nakillerinde yaşanan sıkıntılar da çeşitli riskler ortaya çıkarmaktadır. Üreticilere yeterince devlet desteğinin sağlanmaması, ihraç potansiyelini ve iç pazarda tüketim şansını düşürmektedir. Yaş Meyve ve Sebze İhracatçıları Birliği 2013-2014 yılı Türkiye Geneli Yaş Meyve ve Sebze İhracat Kayıt Rakamlarına göre 01.01.2013/31.01.2013 narenciye ihracat yaklaşık 200.089.709 kg iken, 143.854.307 dolar ike, 01.01.2014/31.01.2014 tarihleri arasında ise 189.343.780 kg iken, 113.800.869 dolara düşmüştür. Bu rakamlara göre narenciyede miktarda %-5, değerde ise %-21 azalış olmuştur.

Bu bağlamda; narenciye fiyatlarında ortaya çıkan makası daraltmak, pazarlama ve depolama sorunlarını ortadan kaldırmak, ihracat rakamlarını daha da arttırabilmek, depolama sorunlarını ortadan kaldırmak, narenciye üreticilerinin sorunlarının tespit etmek ve çözümler üretebilmek amacıyla Anayasa'nın 98 ve İktüzüğün 104 ve 105'inci maddeleri gereğince "Meclis Araştırması" açılmasını teklif ederiz.

